

6. Ильинская В. Вдали от монитора. *Новая юность*. 2020. № 2. С. 19.
7. Ильинская В. Игры разума. Одесса: Плутон, 2013. 136 с.
8. Ильинская В. Меж бесконечных тавтологий. *Южное сияние*. 2018. № 2. С. 21.
9. Ильинская В. Только неба мне и не хватало. *Южное сияние*. 2020. № 4. С. 16.
10. Ильинская В. Меж бесконечных тавтологий. *Соты*. 2014 – 2016. № 1. С. 11.
11. Китик В. Пока искал необходимое. *Полисадник*. 2016. № 1. С. 13.
12. Комисаренко С. Мечты и очевидность Владислава Китика. *Одесские известия*. 2015. 6 июня.
13. Перстнева Наталья. *Журнальный мир*.// <https://www.zhurmir.ru/avtor/perstneva-natalya>
14. Перстнева Н. Соломоновы острова. Стихотворения. – Одесса: «Optimum», 2013. 132 с.

«КАЗКА ПРО КАЛИНОВУ СОПЛКУ» ОКСАНИ ЗАБУЖКО.

СТАРИ МОТИВИ В НОВІЙ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ

Шульга В.

Оксана Забужко – відома українська письменниця, лауреат премії імені Т. Шевченка. З нею пов’язують вихід сучасної української літератури на світову арену. Твори письменниці перекладено 20 мовами. Окремими виданнями твори Оксани Забужко виходили Болгарії, Італії, Нідерландах, Польщі, Росії, Сербії, США, Чехії та інших країнах. Письменницю хвилюють теми кохання, поколінь, батьків та дітей, сімейних стосунків, сестринства, дружби, історичного минулого України, еміграції. [1, с. 5]

Серед кращих книг Оксани Забужко варто виділити «Музей покинутих секретів», «Сестро, сестро», «Казка про калинову соплку», «Тут могла б бути ваша реклама», «Notre Dame d'Ukraine: Українка в конфлікті міфологій», «Польові дослідження з українського сексу». [1, с. 8 - 9]

«Казку про калинову соплку», як і всю творчість Оксани Забужко, важко втиснути в якісь одні рамки та, мабуть, і не варто цього робити. Цей твір був надрукований в останній рік ХХ століття. Це надзвичайно цікавий

і складний, «найвиразніший текст української літератури ХХ століття». [5, с. 135] О. Забужко активно використовує фольклорно-міфологічний матеріал. Як відомо, казки – традиційний об'єкт феміністичної критики, що аналізує їхні гендерні аспекти. Водночас, казки – надзвичайно популярний жанр жіночої літератури. Так, «Казку про калинову сопілку» можна прочитати як модерну інтерпретацію біблійного міфу в поєднанні з фольклорним текстом, історію сестровбивства – погляд сучасної освіченої жінки на вічне протистояння життя і смерті, Добра і Зла. У цьому філософському творі Оксана Забужко переосмислила народні казки та балади про калинову сопілку. Серед її попередників – вірш Ліни Костенко «Калинова сопілка», літературні казки Б. Грінченка та Л. Шияна. Але письменниця, використовуючи фольклорні першоджерела, написала цілком оригінальну повість про любов та ненависть, про велику людську трагедію на тлі українського селянського побуту. [4, с. 145-146]

В повісті простежується складне становище української сім'ї. Автор акцентує увагу на відсутності простору, у якому творча обдарована жінка могла б самореалізуватися в своєму непростому житті. Мова йдеться про Ганну – головну героїні повісті «Казка про калинову сопілку». Ця дівчинка особлива, тому що вродилася з місяцем на лобі. Її мати, Марія казала, що місяць-молодик – то на долю. Ганна, наділена від народження небуденною вродою, силою духу й даром чи не містичного відання й провіщення. Вона терпляче чекає своєї незвичайної долі. «Попри це все, перелік ролей, що соціум пропонує жінці, – на думку В. Агеєвої, – дуже регламентований. Дівчина захотіла порушити зокрема ті межі, що продиктовані походженням, і стала заручницею міфу про щасливе заміжжя як найвищий жіночий осяг, про прекрасну царівну на кришталевій горі чи недосяжній вежі, куди обов'язково прийде визволитель-принц». [2, с. 69, 71]

Сестру Ганни звали Оленка. Зовнішність її була нічим не примітна. Це була звичайна дитина зі звичайною вдачею. Саме відмінність характерів і зовнішності стає причиною конфлікту між сестрами. Вони - дві

протилежні особистості зі своїми амбіціями, життєвими переконаннями, поглядами на добро і зло. [2, с.76]

Багато чого залежить і від виховання батьків, адже саме Марія, матір Ганни, прищепила їй думку про щасливе заміжжя, оскільки сама цього не мала, не любила свого чоловіка. Ось ця відсутність порозуміння між батьками стала також вагомою причиною для розростання конфлікту між сестрами. Ганну охоплювали почуття ревнощів, коли батько ніжно співав Оленці пісню. Батьки ніби поділили дітей. Василь любить і піклується про меншу доньку – Оленку, Марія – про Ганну. [2, с. 76]

Внаслідок цього, дівчина стає горда, нехтує Дмитром, який сватався до неї. Насправді, Ганна любить лише себе і більше нікого. Вона милується своїм тілом, своєю вродою. Та ситуація, коли Олена погоджується вийти заміж за Дмитра стає вирішальною в плані екзистенції Оленки. Ганна розуміє, що Олена відібрала її «особливу» долю, адже все краще діставалося їй. Єдиним способом уникнути буденної жіночої участі для Ганнусі міг би стати монастир. І вона не раз шкодувала, що цим шансом знехтувала. В ідеальній монастирській спільноті жінка мала шанси майже необмеженої реалізації своїх саме жіночих якостей, «адже в християнській громаді, – писала Джін Бетке Елштайн, – жінки стали громадянами. У тій новій спільноті жінок вітали, і вони поділяли норми, заняття й ідеали, що були її живою тканиною». [2, с. 107]

Вона здалася дияволу, який прийшов до неї вночі. Наслідком цього стало вбивство своєї сестри. Та попри все це, не змогла Ганна жити щасливим життям. В той момент, коли калинова сопілка тричі проспівала голосом покійної сестри: «мене сестриця з світу згубила, в моє серденько гострій ніж устромила!», - Ганна серйозно замислюється про свою власну смерть. [5, с. 137 - 138]

Оксана Забужко засуджує найстрашніші людські гріхи – горді та заздрість. Ці почуття підштовхують головну героїню до жахливого вчинку: вбивства. За це розплата одна – смерть моральна та фізична. Хто винен в

тому, що сестри не стали рідними духовно? Село? Батько і мати? Самі сестри? Старий гріх, що став прокляттям роду? Важко дати чітку відповідь. Але, читаючи твір, я бачила, що доля дарувала вибір Ганнусі – треба було не бути такою гордою, а приймати кохання Дмитра, а якщо вже остаточно відказала – ставити на цьому крапку і шукати щастя далі з іншим. Тоді б не сталося злочину, не сталося б загибелі душі. Треба вміти пробачати, забувати, крокувати далі, відпускати ревності і минуле кохання. Саме це письменниця хотіла донести читачеві.

Через біблійні та фольклорні сюжети Оксана Забужко навчає нас цінувати своїх рідних, не бути занадто гордими, не порушувати заповіді Господа. Можна думати, що Ганна і Оленка могли б мати щасливе життя, якби мали інші особисті риси, бо характер – наша доля. Треба знати, що гарну мелодію кохання не зіграти тільки білими клавішами, треба розуміти, що іноді необхідно просто мовчки піти геть. [6, с. 25]

Автор неймовірно грає образами, створює феєрично натуралістичну картину, де переплітається реальний побут з ірреальним світом, де існують перелесник, мерці і примари. У «Казці про калинову сопілку» фольклорна основа твору не є тільки антуражем, на тлі якого розгортаються події, будується сюжет та створюється галерея художніх образів. Навпаки, твір має багаторівневу структуру: це фольклорний пласт (казка про калинову сопілку, переказ про змія, народні вірування, зокрема про місяць, віднаходження води тощо), біблійний контекст (легенда про Каїна та Авеля), а також сучасний гендерний аспект, феміністична проблематика стосунків жінок двох типів: «аристократки духу» та «хранительки домашнього вогнища». [3, с. 138]

Велике значення мають психологічні моменти. Таке враження, що автор жорстоко натягнула струни психіки своїх героїв і тепер, торкаючись пальцями, створює з усього лірично тужливу мелодію трагедії незрозумілого людського буття, де добро переходить у зло, а те, у свою чергу, повільно відроджується добром. У творі Оксани Забужко немає

чорних і білих, позитивних і негативних героїв. Незвичайна краса і обдарованість Ганни-панни та підкреслена звичайність Оленки становлять виразний контраст. І хоча головна героїня твору саме Ганна, «бабина дочка», яка Оленці приділяється багато творі.

Із самого початку стосунки в цій сім'ї складаються нездорові. Батьки не люблять одне одного, тож у такій атмосфері не можуть рости ментально благополучні діти. Ганна росте тихою й слухняною, але з появою молодшої сестри все починає змінюватися. Маленька Ганнуся відчувала ревності до своїх батьків, бо тепер вони приділяють увагу не тільки їй. Але якщо з роками батьки звернули б на це увагу, стосунки двох сестер не стали б настільки токсичними та нищівними. Доля Ганни від народження була особливою. Автор показує це через символи (півмісяць над чолом дівчинки). Так і трапляється: вона починає відчувати різні речі, що спочатку допомагає їй утвердитись у соціумі, але потім так само виштовхує її звідти. [2, с. 71, 86] Все життя Ганна мічиться між добром і злом. Протягом всієї історії вона намагається стримувати свою темну сторону, але під кінець її «терпець» уривається і вона скоює найстрашніший злочин: вбивство. Ганна не має жодного сумніву та ніякого каяття, вона насолоджується смертю сестри. [2, с.119]

Але після цього злочину ми спостерігаємо за муками совісті головної героїні. Це означає, що темне й світле все ще веде боротьбу всередині Ганни. Тут автор додає ще трохи містики, на мій погляд, зайву. Хоча, можливо вона зробила це, щоб повністю об'єднати реальне з містичним. На цей момент Ганна потроху з'їжджає з глузду і цей зв'язок головної героїні з нічним прибудою роблять картину завершеною. Ми потрапляємо у дивний внутрішній світ Ганни та її переживання. До самого кінця не зовсім зрозуміло, чи не вигадує вона собі коханого. Та, виявляється, він настільки реальний, як і вона сама. [2, с. 120]

Закінчення залишає за собою місце для роздумів. Ганна зникає, залишивши незрозумілий слід на підлозі. Можливо її забрав на «темний

бік» коханець, а може вона втекла. Нам цього не кажуть, але ми точно знаємо що їй не може чекати нічого світлого й хорошого далі. У Ганни немає майбутнього. Скоєним убивством вона перекреслює і своє подальше життя. Ганна всю дорогу хотіла собі щастя, яке ніби мала її сестра, але замість того, щоб будувати його самотужки, вона занадто довго була зосереджена на житті інших, а саме на заздрості до них. [2, с. 121]

Зазвичай, казки мають щасливий фінал. Та ця «казка» має магію лише в назві. Після неї залишається неприємний гіркий присмак. Причому жодному з героїв симпатизувати аж ніяк не хочеться.

-
1. Вінницька А., Руденко Є. Імениті письменники сучасної України. Вип. 4. Миколаїв: МОУНБ, 2018. С. 5 - 9.
 2. Забужко О. Сестро, сестро. Повісті та оповідання. Київ: Факт, 2004. 240 с.
 3. Мислива В. Жанрова своєрідність «Казки про калинову сопілку» Оксани Забужко. *Житомирські літературознавчі студії*. 2013. № 7. С. 145 - 151.
 4. Соколова А. Міфологічний фольклоризм «Казки про калинову сопілку» Оксани Забужко. *Фольклористичні зошити*. 2009. Вип. 12. С. 131 - 144,
 5. Усатенко Л. Трагізм долі двох сестер у повісті «Казка про калинову сопілку» Оксани Забужко. *Наука. Освіта. Молодь*. 2019. № 3. С. 135 - 138.
 6. Шаповалова І. Відгук про повість Оксани Забужко «Казка про калинову сопілку» // <https://biblioteka-franko.od.ua/novosti/vidguk-pro-povist-oksani-zabuzhko-kazka-pro-kalinovu-sopilku-filiya-41.html>

УКРАЇНСЬКА ГРУПА «Go_A»

Даніленко С.

Група «Go_A» вісім років шукала свого слухача і залишалася поза увагою мас-медіа і меломанів. Їх рідко запрошували на фестивалі електронної музики, тому що вважали занадто народними, а на рок-фести – через надмірно електронного звучання. Все змінилося на початку 2020 року, коли квартет взяв участь у Національному відборі на конкурс